

NYING

MEDLEMSBREV FÖR GUSTAF SCHRÖDER-SÄLLSKAPET

Kring Gustaf Schröders

NYING

Gustaf Schröder-Sällskapet 30 år!

Det firar vi med ett unikt jubileumsarrangeman på Mora Hotell följt av en ångbåtsstur på Siljan!

Vi hoppas få känna på atmosfären som Gustaf Schröder kände när han satt på det anrika hotellet och inväntade ångbåten som skulle föra honom över Siljan på skogs- eller jaktäventyr.

Reservera lördagen den 1 juni 2019 redan nu!

Anmälan till Göran Bergman sms 070-2658090 eller goran@gbergman.nu ju förr desto bättre!

Mer info kommer i nästa nr av Nying som beräknas utkomma i början av maj!

Ang. årsavgiften

I år kommer ingen faktura att bifogas bokutskicket! Den kommer i stället att skickas i ett separat brev. Hälsningar från kassören!

Årsboken 2019 "Strövtåg i Jaktmarkerna"

Den här årsboken gavs ut första gången år 1901 på Albert Bonniers förlag. Den var Gustaf Schröders tjugooandra bok i tidsföljd enligt den förteckning som Hugo Samzelius upprättat i inledningen till sin serie av tjugonutgivningar som han påbörjade på Åhlén & Åkerlunds förlag med *Minnen från skogarna* 1919 och slutförde med *Mina jaktkamrater/Vildmarksliv* 1928. Den ursprungliga titeln är *Ströfverier i Jaktmarkerna* men moderniserades av Samzelius 1926, till den nu föreliggande.

Som vanligt när vi läser Gustaf Schröders böcker får vi mängder med unika tidsbilder från folklivet i Dalarnas och Värmlands skogsbygder under 1800-talet.

I Gustaf Schröder-Sällskapets serie av nytugivningar är detta volym nr 27.

Every Country Edition

NYING är medlemsbrev för Gustaf Schröder-Sällskapet

Utgivare: Sällskapets sekreterare
Göran Bergman, Tel 070-265 80 90.
E-post: goran@gbergman.nu
Ordförande: Udo Johansson, 076-826 26 15.

Kassör: Christer Karlsson, 070-304 57 84
Postadress: Box 34, 782 31 Malung
Gustaf Schröder Sällskapet
plusgirokonto 464 56 93-5

För utländska medlemmar:
IBAN SE3295000099602646456935 Nordea Bank AB
SWIFT NDEASESS
ISSN 1102-8238
E-post: sallskapet@gustafschroder.se

Webbsida: gustafschroder.se • Gustaf Schröder-Sällskapet finns även på facebook!

Produktion: Bo & Göran

Överst från vänster, Mindre bessman krönt år 1858 av järn graderad både i skålpund och ort, väger upp till 5 skålpund. Järnvikt, 1 skålpund, omändrat till 4 hekto. Mindre balansvåg från 1880-talet. Vågskålen t.v. skålvikt om 1 lod och vågskålen t.h. med gramvikter om tillsammans lite drygt 13 gram. (Väger nästan i balans). Främre mässingvikter med de vikter som Gustaf använde någon gång under sin livstid. Från vänster, märkt 16 lod = $\frac{1}{2}$ skålpund, krönt 1854 (lodvikter förbjöds 1858), i mitten märkt 50 ort = $\frac{1}{2}$ skålpund, krönt 1880. Till höger märkt 2 hg = 200 g, krönt 1890. För att skilja vikterna från varandra utformades "knopparna" olika. Lod var konisk, ortvikterna hade rund knopp medan gram och hektovikterna hade platt knopp. Längst fram en viktsats med små skålar som vikter. Den ovanliga $\frac{1}{2}$ skålpundssatsen, krönt 1840. Den minsta saknas som oftast. Dessa har använts till balansvåg.

Något om gamla vikter (av Sven Lord)

När vi läser våra Schröderböcker träffar vi ofta på benämningar på vikter som är lite främmande för oss. Redaktionen har därför bett Sven Lord att ge oss följande vägledning:

-Under Gustaf Schröders livstid (1824-1912) användes tre olika mått och viktsystem i vårt land.

Genom "Placat 1665 om Mått och Wickt" avskaffades alla tidigare lokala mått och vikter som hade vållat stor oreda och besvär för folk.

Under tiden 1665-1855 genomfördes inga större förändringar. När Gustaf föddes var följande vikter gällande: Skålpund som delades i Lod, 1 Skålpund = 32 Lod (= ca 425 g) Andra större vikter var 1 Lispund (= 8,5 kg) 1 Skeppund (=170 kg) = 20 Lispund = 400 Skålpund.

När Gustaf var i 30-års åldern infördes år 1855 ett "Decimalsystem" för att lättare kunna beräkna vikter. Skålpundet blev kvar men delades nu i Ort, 1 Skålpund = 100 Ort.

13 år därefter antogs vårt nuvarande "Metrisk system för mått och vikt" genom förordning av den 22/11 1878. Efter en övergångstid så blev detta system det enda gällande för landet.